יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ואלה ימי השבוע ש-(י)היה...



היום, יום שלישי, ***ג' באלול***, בשנת ה'תשנ"ז - [1997-5757] **אסון השייטת**, שבו נהרגו ב*לבנון* 12 לוחמי *הקומנדו הימי*.
בלילה שבין 4 ל-5 בספטמבר 1997, יצא כוח שמנה 16 לוחמים בפיקודו של סא"ל **יוסי קורקין** למבצע חשאי בלבנון. תוך כדי תנועה באזור עיירת החוף אנצרייה, נפגע הכוח ממספר מטעני צד, בציר שכונה ברשת הקשר הישראלית "דרך הערבה". במהלך הקרב שהתחולל, התפוצץ גם מטען שנשא הכח. 11 לוחמים נהרגו, ביניהם סא"ל קורקין, וארבעה מן הנותרים נפצעו. הקשר, שהיה היחיד שלא נפגע, הצליח להשיב בירי, העביר דיווח בקשר, והזעיק את כוח החילוץ.

כוח החילוץ שמנה 12 לוחמים, נחת במקום והחל בפינוי ההרוגים והפצועים. מיריות שנורו לעבר כוח החילוץ נהרג הרופא שנלווה לכוח, סרן ד"ר **מאהר דגש**. למרות הלחץ שהופעל מהקריה לסיים את האירוע בהקדם, המשיכו חלק מאנשי כוח החילוץ בחיפושים והצליחו לחלץ את גופתו של **יוחנן הילברג**. מוביל צוות החילוץ מיחידה 669, **סגן דניאל**, זכה לצל"ש מפקד חיל האוויר על פועלו...

[זכינו להכיר את יוחנן בתור ילד באותן השנים שגרנו ביחד, משפחת הילברג ומשפחתנו, ביישוב **נצר חזני** בגוש קטיף, בשנים תשל"ח – תשמ"ב, 1978-1982. בתמונה המצ"ב, רואים את הוריו של יוחנן, סמי וברריינה, בחנוכת בית הכנסת לזכרו בבית היתומים חב"ד באודסה.]

לקריאה נוספת: [אסון השייטת - תשנ"ז]

לצפיה: [אסון השייטת]

=-=



*מחר, יום רביעי, **ד' באלול**, בשנת ה' אלפים* [1240-5000] - ***משפט פריז**, בדבר אשמתם של היהודים על הכתוב בתלמוד.*

בשנת 1215 התכנסה הכנסייה לוועידה מכרעת בשאלת היהודים והמוסלמים - **ועידת לטראנו הרביעית**. בהחלטות נקבע שיש לאסור על יהודים לעסוק בתפקידים ציבוריים, וכן שיהודים ומוסלמים ילבשו בגד מיוחד שיזהה אותם ויבדילם מן הנוצרים. עקב כך, חויבו היהודים לשאת על בגדיהם **טלאי בצבעי אדום ולבן**.
בהתאם להחלטות ועידת הכנסייה, החליט האפיפיור לפעול ביד קשה כנגד המוסלמים והיהודים וגם כנגד הנוצרים שסטו מדרך הישר, המינים.

באותה תקופה, העבירו יהודים מומרים לעיונם של חכמים נוצריים כמו פטרוס ונרביליס קטעים מהתלמוד ומהברייתא, הצביעו לפניהם על מספר רב של אגדות המכילות הגשמת אלוהים ועל דינים שבהם יחס שלילי ביותר למי שאינם יהודים. מובן שגם דברי האגדה שבהם מוטחים דברים קשים בישו ובנוצרים זכו לתשומת לב.

בוועידה הוחלט להעמיד את היהודים לדין על הכתוב בתלמוד. הנוצרים לא יכלו לשפוט את היהודים על הכתוב בתנ"ך הואיל והתנ"ך הוא גם חלק מכתבי הקודש הנוצריים.

בה בעת, התחזקו שני מסדרים נוצריים חשובים, של הפרנציסקנים ושל הדומיניקנים, שהרבו לעסוק בפעולות של הטפה וכפייה דתית והיו בעלי מאפיינים של שנאת היהדות. ב-1236 שלח ניקולס דונין, תלמידו של **רבי**

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

יחיאל מפריז, שהמיר את דתו והצטרף לפרנציסקנים, איגרת לאפיפיור גרגוריוס ה-9, בה האשמות רבות כנגד התלמוד. רק שלוש שנים אחר כך התקבלה התשובה. האפיפיור קבע כי כל ספרי היהודים יוחרמו מבתי הכנסת ויועברו לעיון המסדרים. לשם ביצוע הוראותיו הוא הפנה את ניקולס דונין לבישוף של פריז ולמלכי אירופה...

לקריאה נוספת: [משפט פריז]

=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=



*מחרתיים, יום חמישי, **ה' באלול**, בשנת ד'תתנ"ט*[1099-4859] , ***מסע הצלב הראשון: קרב אשקלון*** *- הצלבנים מביסים את הסרצנים וממלכת ירושלים קמה תחת שלטונו של גוטפריד מבויון.*

קרב אשקלון הוא קרב שנערך בשנת 1099 מול חומות העיר אשקלון בין חיל משלוח מצרי פטימי לבין צבא צלבני של ממלכת ירושלים הצעירה. הקרב נחשב לאקורד הסיום של הכיבוש הצלבני של ירושלים ומסע הצלב הראשון.
הצבא הצלבני הצליח בניצחון בקרב אשקלון להסיר את האיום המיידי על אחיזתו בארץ ישראל. ממלכת ירושלים נכנסה לשלב של התפשטות והתבססות שנמשכה עד לשנת 1110.

הכישלון לתפוס את אשקלון שהייתה מוכנה ליפול כפרי בשל בידי הצלבנים השאירה בידי הפטימים בסיס ואחיזה בארץ ישראל. חזית פתוחה זו תמשיך להיות מטרד ואיום על בממלכה הצלבנית בחמישים השנים הבאות עד לכיבוש העיר בשנת 1153. העיר בוצרה על ידי השלטון המצרי שראה בה נכס אסטרטגי שאפשר ריכוז של צבא מצרי ובסיס לצי המצרי על גבול ממלכת ירושלים...

לקריאה נוספת: [קרב אשקלון]

=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=


היום
עתון-בוקר לכל
קרבנות ההפצצה בדרבם האוירונה
104 הרוגים בהם 7 ערבים ואסטרלי אחד
רשימה ראשונית של חללי ההפצצה
הענד בטוחה וללן ומחדד
אבדות גלויה בהפצצת לונדון
הבריטים מטביעים מטה

*יום ששי, **ו' באלול**, בשנת ה'ת"ש* [1940-5700] *- **הפצצת חיל האוויר האיטלקי על תל אביב**, הקשה בהתקפות שפגעו בארץ ישראל בזמן מלחמת העולם השנייה.*

איטליה הפאשיסטית, שהתייצבה ב-1940 לצידה של גרמניה הנאצית, והכריזה מלחמה על בריטניה, תקפה מן האוויר את תושבי העיר תל אביב שלא נטלו חלק במלחמה, וזאת כחלק ממלחמתה בבריטים שהיו בעלי מנדט על ארץ-ישראל. המתקפה התרחשה בשעה 16:12 אחר הצהריים והמטוסים המפציצים היו ככל הנראה מסוג סבויה מרקטי 79. הם השתייכו לטייסת 205 של כנף הפצצה 41 ששכנה באיים רודוס ולרוס. היו אלה אותם מפציצים שנשלחו לשתי ההפצצות על העיר חיפה באותה השנה בתאריכים 15 ביולי ו-24 ביולי שגם בהן נהרגו עשרות אנשים.

ההפצצה התרכזה באזור הרחובות בוגרשוב וטרומפלדור וגרמה לכ-**130 הרוגים**, (שבעה מהם ערבים מכפר סומייל), לפצועים רבים ולהרס רב.

הגרמנים והאיטלקים נמנעו מליטול אחריות להפצצה.

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!

יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לשם שיקום נזקי ההפצצה הוקמו ועדה עירונית וקרן מגבית למען הנפגעים וכמו כן נעשה שימוש בכספי פיצויים שהגיעו מהממשל הבריטי. קורבנות ההפצצה בתל אביב נטמנו בקבר אחים בבית הקברות נחלת יצחק. במלאת 55 שנים להפצצה על תל אביב הוצבה אנדרטה לזכר הרוגי האירוע בכיכר מיכאל'ס, בסמוך לאזור בו היו מרבית הנפגעים...

לקריאה נוספת: [**הפצצת תל-אביב**]

=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=



*יום שבת קודש, **ז' באלול**, בשנת ה'תרע"ה* [1915-5675] - ***המון אנטישמי זועם באטלנטה ג'ורג'יה** (שבארה"ב) **מבצע לינץ' בליאו פרנק**, יהודי אמריקאי שהואשם ברצח נערה בת 14.*

עד היום זכור הלינץ' של ליאו פרנק בתור כתם על ההיסטוריה הפוליטית של ארה"ב, והתאריך 17 לאוגוסט 1915 הוא יום שחור בזיכרון הקולקטיבי של הקהילה היהודית באמריקה. ליאו פרנק הוא היהודי היחיד בארה"ב שנרצח במעשה אלימות מכוון עקב משפט של ליאו פרנק

היותו יהודי בידי המון ולא בגדר פשע שנאה אשר גונה על ידי הקהילה.

כמנהל מפעל לייצור עפרונות – הורשע פרנק במשפט באונס ורצח עובדת המפעל בת ה-13 מרי פייגן (Mary Phagan). המשפט כולו היה רווי שנאה – ולמרות שנגזר עליו גזר דין מוות, המתיק המושל את העונש למאסר עולם. כשנתיים לאחר מכן – פרצו המונים שכינו עצמם "אבירי מרי פייגן" – חטפו את ליאו פרנק מחצר בית המאסר וביצעו בו לינץ' בשדה.
בעקבות הלינץ', עזבו יהודי ג'ורג'יה, כ-3000 תושבים, את המדינה, כגינוי על היחס המחפיר שזכה ליאו פרנק רק בשל היותו יהודי. "אבירי מרי פייגן" לא היו רק המון משולהב, אלא הכילו בקרבם גם אושיות פוליטיות כבנו של מושל, שופט ועוד...
[לפי מאמר נוסף, באנגלית, רבים מהיהודים במדינות הדרום בארה"ב, בתגובה למה שאירע, השתדלו להתבולל כדי להסתיר מעצמם כל סממן של זהות יהודית...]

לקריאה נוספת: [**ליאו פרנק**]

=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=



*יום ראשון, **ח' באלול**, בשנת ה'תרצ"ט* [1939-5699] - ***נחתם הסכם ריבנטרופ - מולוטוב בין גרמניה הנאצית וברה"מ**. היה זה הסכם אי-התקפה שבצידו נספח סודי הקובע חלוקת שטחים עתידית בין המדינות. הסכם זה איפשר לגרמניה לתקוף את פולין ללא חשש מתגובה סובייטית והביא לחלוקת פולין ולהשתלטות סובייטית על ליטא, לטביה ואסטוניה. ההסכם הופר על ידי היטלר ביוני 1941, כשפלש לברה"מ.*

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

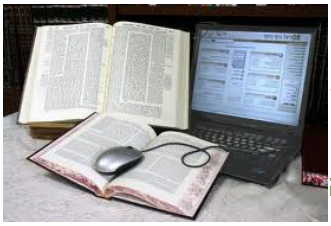
יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ב- 23 באוגוסט 1939 הגיע ריבנטרופ, שר החוץ הגרמני, למוסקבה ושם נחתם החוזה הנאצי סובייטי בין 2 שרי החוץ: ריבנטרופ ומולוטוב. ההסכם הורכב משני מסמכים. האחד גלוי והשני חסוי.
במסמך הגלוי נאמר כי שני הצדדים מתחייבים לא להתקיף זה את זה.
במקרה שצד אחד יסתבך במלחמה עם צד שלישי , לא יגיש הצד השני שום סיוע לצד השלישי.

כמו כן לא יצטרף שום צד למערך מדיני או צבאי, שייערך נגד הצד השני.
במסמך החסוי נקבעה חלוקת אירופה המזרחית בין 2 המדינות :
א. המדינות הבלטיות ופינלנד יהיו כלולות בשטח השפעה רוסי.
ב. פולין תחולק בין רוסיה לגרמניה, לאחר שזו תותקף במלחמה. גרמניה תקבל את מערב פולין ובריה"מ את מזרח פולין.
ג. בריה"מ תחיל את השפעתה על שטחים בסרביה.
...
לקריאה נוספת: [הסכם מולוטוב-ריבנטרופ]

=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=



*יום שני, **ט' באלול**, בשנת ה'תרפ"ג* [1923-5683] - ***ההכרזה על לימוד הדף היומי**, על ידי הרב מאיר שפירא מלובלין, בכנסייה הגדולה של אגודת ישראל.*

"הדף היומי" הוא שמה של יוזמה שהגה **הרב מאיר שפירא מלובלין**. הוא הכריז עליה ביום ט' באלול ה'תרפ"ג, 21 באוגוסט 1923, בכינוס של תנועת אגודת ישראל בפולין.
יוזמה זו מבוססת על מספר הדפים שבכל מסכתות התלמוד הבבלי – 2,711 – ומצמידה לימוד דף לכל יום במחזוריות של 7 שנים ועוד כחצי שנה.

היוזמה הפכה נפוצה בקרב עשרות אלפי יהודים, וכיום פועלים אלפי שיעורים יומיים על הדף היומי. עם השנים, הוקמו ארגונים רבים במטרה להפיץ את לימוד הדף היומי, בהם 'מאורות הדף היומי', המפעיל מגידי שיעור לדף היומי; ו'קול הדף', המפיץ שיעורים מוקלטים. בעקבות ההצלחה, נוסדו יוזמות נוספות של לימוד שיטתי של ספרי יהדות, בדומה לדף היומי, כמו משנה יומית והלכה יומית, אך הפופולריות שלהן פחותה.
רעיון הדף היומי הוכרז על ידי הוגו הרב מאיר שפירא לובלין, מרבני פולין הצעירים, לאחר שנועץ בגדולי הדור של אותה תקופה כ'חפץ חיים' והאדמו"ר מגור (האמרי אמת).

ההכרזה הייתה בכנסייה הגדולה, כינוס רבנים מרכזי של תנועת אגודת ישראל. הוחלט להתחיל את הלימוד בראש השנה, א' בתשרי ה'תרפ"ד. לפי המסופר בספר תולדותיו של רבי מאיר שפירא, היה חשש להתחיל ליישם את תוכנית "הדף היומי" עד שהתקבלה דחיפה משמעותית ליוזמה מכיוון האדמו"ר מגור, רבי אברהם מרדכי אלתר, מהמנהיגים הבולטים של היהדות באותם ימים, שהכריז "אני הולך ללמוד דף יומי".

מאז ההכרזה נחגגו סיומים של 12 מחזורי לימוד הדף היומי. סיום המחזור השנים-עשר היה לפני שבועיים, ביום י"ד באב ה'תשע"ב. לימוד המחזור ה-13 החל למחרת, ביום ט"ו באב תשע"ב...

לקריאה נוספת: [יוזמת ה'דף היומי']

==========

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"ותשובה ותפילה וצדקה
מעבירין את רוע הגזירה!"

במכשירים שמחוברים לאינטרנט, יש פקודה שמביאה אותנו לאתרים מועדפים, ויש פקודה שמראה לנו את ה"היסטוריה" – האתרים שביקרנו בהם זה מכבר. אחת מציגה בפנינו היכן היינו רוצים להיות, והאחרת מציגה בפנינו היכן היינו בעבר...

פעם בשנה [לפחות] אנחנו מצטווים לערוך חשבון נפש – איפה היינו בשנה החולפת ואיפה היינו רוצים להיות.
חשבון נפש זה אינו קל לנו לערוך, ואולי משום כך אנו "מקבלים" חודש ימים להכנה מראש כדי לחקור את עצמנו ואת מעשינו. החודש הזה הוא חודש **אלול**.

ואולי לא בכדי, קריאת פרשת **'ראה'** תמיד מקדימה את החודש הזה:
"רְאֵה, אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה."

וכן התקופה הזאת מסתיימת בקריאת "רְאֵה" נוספת בספר דברים, בפרשת "**וילך**" שקוראים תמיד בשבת שובה, בימים הנוראים:
"רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת-הַחַיִּים וְאֶת-הַטּוֹב וְאֶת-הַמָּוֶת וְאֶת-הָרָע.
... הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ, בַּחַיִּים--לְמַעַן תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ."

הראיה שמדובר עליה כאן אינה כמובן מתייחסת לחוש הראיה הפיזית, אלא למידת ההתבוננות – תראה, תבין. אך לא תמיד ברור לנו מה אנחנו צריכים לראות, כדי שנוכל להבין.

אנחנו רגילים שמאחרי החושך בוקע אור היום. שנות המאסר של יוסף בבור קדמו ליציאתו לאור העולם ולגדלותו. שיעבוד מצרים קדם לגאולה. תענית אסתר קודמת לחג פורים. יום הזכרון ליום העצמאות.
כך אנו רגילים.
תולדות ישראל הן מסכת של ערבוב אור וחושך, חושך ואור, וכאשר אנחנו רואים את האירועים, נראים הם לעינינו – "זוהי דרך הטבע". אך חז"ל מלמדים אותנו שלא כן הדברים:
אנחנו אומרים ב**תפילת ערבית**: "ברוך אתה ה' ... אשר בִּדְבָרוֹ מעריב ערבים, ... ובתבונה משנה עתים, ומחליף את הזמנים ... בורא יום ולילה, גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור..." תולדות עם ישראל הם מעין אור וחושך בעירבוביה – לפעמים יותר חושך מאור, לפעמים יותר אור מחושך.

אבל, כפי שנכון בגורמי השמיים, גם האור והחושך בתולדות עם הסגולה פועלים על-פי הציווי העליון.

ושמא נחשוש שאין לנו בחירה, מלמד אותנו הרמב"ם ב**הלכות תשובה פרק ה'**:

א. "רשות לכל אדם נתונה: אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק - הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע - הרשות בידו.

ב. אל יעבור במחשבתך דבר זה שאומרים טפשי אומות העולם ורוב גולמי בני ישראל, שהקב"ה גוזר על האדם מתחלת ברייתו להיות צדיק או רשע - אין הדבר כן. אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו או רשע כירבעם, או חכם או סכל, או רחמן או אכזרי, או כילי או שוע, וכן שאר כל הדעות. ואין לו מי שיכפהו ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים, אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאי זו דרך שירצה.

ג. ודבר זה עיקר גדול הוא, והוא עמוד התורה והמצוה, שנאמר: "ראה נתתי לפניך היום את החיים", וכתיב: "ראה אנכי נותן לפניכם היום", כלומר שהרשות בידכם, וכל שיחפוץ האדם לעשות ממעשה בני האדם עושה - בין טובים בין רעים."

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לנו קשה להבחין בין השניים – בין הדרך הטובה לבין הרעה.
ואפילו לאחר המעשה, לא תמיד מבינים אם מה שיצא היה טוב אם לאו. וגם קשה לפרש מה גרם למה ומה הוליד את מה...

מבאר זאת הרב יושה בר סולובייצ'יק, בעל "**בית הלוי**", שבכל דבר בעולם יש סיבה ומסובב. כלומר, יש **הסיבה** הגורמת את הדבר, וקיימת **התוצאה** הנולדת מן הסיבה. בהבחנה המדוייקת מהי הסיבה ומה המסובב **שוררת מבוכה רבה**, ורבים הם הטועים. למשל, אם אדם השקיע כספו בעסק מסויים והרויח ע"י זה רווח גדול, אומר השכל האנושי, שההשקעה היתה הסיבה שממנה נהיה הרווח הגדול. לאמיתו של דבר, **זוהי טעות גדולה**. לא ההשקעה הביאה את הרווח, אלא מן **השמיים** נגזר עליו שירוויח. ואחרי שגזרו כך, **מן השמיים** סובבו את מהלך העניינים בעולם הזה שיבוא אדם זה וישקיע את כספו בעסק מוצלח. נמצא אם כן, **שהמציאות היא ההיפך ממה** שבני אדם רגילים לחשוב. לא העסק הוא **הסיבה** והרווח הוא **המסובב**, אלא הרווח שנקבע מן **השמיים** הוא הסיבה, והעסק הוא המסובב.

כדוגמא:
יש שמבינים כי כתוצאה מ**מלחמת העולם הראשונה**, האמפיריות הגדולות התפרקו, מזרח תיכון חדש נוצר, ובין יתר ההישגים לתנועה הציונית – הוכרזה **הצהרת בלפור**.
ויש שמבינים את ההיפך - שה' חולל את המלחמה כאמצעי ש**אומות העולם יבצעו את הצעדים הדרושים לקדם את תכנית הגאולה**.

ועוד:
בשבת שעברה, ל' באב, לפני 109 שנה, בשנת 1903, **נפתח הקונגרס הציוני ה-6 בבזל**, קונגרס שמוכר כ"**קונגרס הבוכים**" או "**קונגרס אוגנדה**", לאחר שתוכנית אוגנדה נתקבלה בה ברוב. אך החלטה זו נתקלה בהתנגדות עזה וציריעם רבים פרשו מהקונגרס. שנתיים לאחר מכן, ואחרי פטירתו של הרצל, נדחתה תכנית זו.
באותה שעה היתה קיימת עירבוביה של אור וחושך. לא היה ברור מהי הדרך הנכונה ללכת בה – איזו מן הדרכים תניב פירות של ברכה ואיזו לא.
במבט לאחור, נוכל לומר כי הרוב בחר בדרך הנכונה, אך לא תמיד רוב היהודים בחר בדרך הנכונה. כבר אלפיים שנה אנחנו בגלות בגלל בחירה לא נכונה, מבלי להזכיר בחירות לפני ואחרי חורבן הבית.

ועוד דוגמה – בשבוע שעבר, ביום רביעי – **כ"ז בחודש מנחם אב** – ציינו 44 שנים ל**פלישת כוחות הצבא של ברה"מ ובעלות בריתה למדינת צ'כוסלובקיה** אחרי שהרפורמות של מנהיג המדינה, אלכסנדר דובצ'ק, במה שמכונה "האביב של פראג", היוו איום בעיני המשטר הסובייטי ליציבות האמפיריה הקומוניסטית שלו.

בחודשי האביב בשנת תשכ"ח [1968-5728], ניסה **מנהיגה החדש של צ'כוסלובקיה** (לשעבר), **אלכסנדר דובצ'ק**, להכניס מידה מסויימת של ליברליזציה לאורח-החיים של מדינתו. הוא ביטל צנזורה, שיחרר אסירים מדיניים, וחולל תכנית פעולה שדובר בה על "סוציאליזם בפנים אנושיות". מאמציו לא התקבלו בעין יפה ע"י פטרונו, ברית המועצות, והחל מהלך של מו"מ ממושך בין השניים למשך מספר שבועות. כל זה לכיסוי ההתארגנות מציידה של "הדב הגדול" (=ברה"מ) לקראת צעד צבאי. **ובלילה, אור ל-כ"ז באב, פלשו כוחות ברית וואַרשה לצ'כוסלובקיה**, ושמו קץ למשטרו של דובצ'ק ולרוח הליברלית במדינה.
לילה זה בלוח הלועזי היה הלילה, שבין ה-20 ל-21 בחודש.
כוחות הצבא הפולנים, ההונגרים, המזרח-גרמנים והבולגרים חצו את הגבול וכבשו בכוח את המדינה המכותרת. כוחות מוטסים סובייטיים השתלטו במהירות על מרכזי הערים הגדולות. "האביב של פראג", כפי שכונתה התקופה הליברלית הקצרה, דוכא ביד קשה.

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של יעקב זאב בן נחמה וליעל בת אסתר בתוך שאר חולי ישראל

יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

התגובה הראשונה של ברית המועצות היתה שמנהיגי צ'כיה הרגישו שהם מאבדים שליטה על מה שקורה במדינה, ולכן בקשו מכוחות ברית וארשה להתערב.
מנהיגי פראג קראו לתושבים ולחיילים לא להילחם בפולשים, אבל סטודנטים נואשים, שניסו לחסום בגופם את הטנקים הסובייטיים בפראג, נורו בידי החיילים. עשרות אלפים נשלחו לבתי כלא. [ישראל 50]



קריקטורה נגד הפלישה הסובייטית ב-1968, המזכירה את שחרור צ'כוסלובקיה מידי הנאצים על ידי ברית המועצות ב-1945

באותם הימים, בתור סטודנט בין שנות הלימודים לתואר הראשון שלי, עבדתי במפעל כימי במונטראל שבקנדה עם איש שהיה פליט מהונגריה 12 שנה לפני-כן, אחרי שהסובייטים עשו שם מעשה דומה. כיוון שגרנו באותה שכונה, הוא נהג להסיע אותי לעבודה שלנו כל יום (כשעת נסיעה לכל כיוון), כך שהיינו מבלים שעות בדיון על "עינייני דיומא". הלה ניסה להבהיר לי בשבועות ובחודשים של אותה תקופה של "האביב של פראג" שכל זה אינו אלא מסך עשן. שהסובייטים משחקים עם הצ'כים ומחכים לשעה הנכונה לפעול. ומנגד, עבדכם הנאמן ניסה "להבהיר" לו שאמנם היו מעולם דברים, אך איך שאני רואה את המצב, העולם השתנה, והסיכויים טובים שהניסוי הזה יצליח.
...ואז הגיע אותו בוקר שאחרי הלילה הקודם. כשנכנסתי למכוניתו לנסיעה לעבודה, לא יכולתי להחליף איתו מילה. גם הוא, אולי מתוך כבוד למבוכה שלי, לא אמר דבר. מאוחר יותר, בעבודה, הוא שואל אותי: "האם רצית לדעת למה לא דברתי איתך בדרך לעבודה?" ואז הודיתי לו שבגלל בושתי ומבוכתי שמחתי שלא שוחחנו, אך בכ"ז כן רציתי לשאול... ואז הוא אומר לי: "כי, לפעמים, המלים הן מיותרות. אתה לא צריך להגיד כלום. האמת מדברת בעד עצמה."

(אגב מה גרם למה – אם הפלישה היתה טובה לאזרחי המדינה אם לאו, היא היתה טובה ליהודים שזכו להימלט משם באותה שעה, כולל מי שלימים נהיה לרב הראשי האשכנזי של באר שבע, **הרב אלי'ה כ"ץ** זצ"ל!)

וזה אולי המסר שמשה רבינו מנסה להגיד לנו – לכם יש בחירה חופשית. תחליטו באיזו דרך שתרצו. אך דעו לכם, יש דרך שתביא אתכם לברכה ויש דרך שתביא אתכם לקללה ר"ל. יש שמביאה לחיים ויש, לא עלינו, שמביאה אותנו למוות.

אם בתחילת דרכנו לא היה ברור מה קורה אם לא בוחרים נכון, 3000 שנות תולדותנו יכולים ללמד אותנו את הלקח הזה. משה מפציר בנו, בתור הנביא שקורא את כל הדורות, שבסופו של הדבר נסכים איתו, או כפי שאמר זאת הקולגה שלי לעבודה: **האמת מדברת בעד עצמה.**

והיום, כשעם ישראל מוצא את עצמו גם כרוך בתהליך שאין אנו מוצאים לא את תחילתו ולא את סופו – וכשמסתכלים אל המשך האירועים במדינה שמאוחר יותר, אמנם הגיעה, אולי, לימי שלום יחד עם יתר המדינות במזרח אירופה, אך גם חצתה את עצמה - הרינו לשאול:
מהי האמת ומה ההיסטוריה תגיד בהמשך הדרך, והאם לא נוכל להתאפק קצת בוויכוחים בינינו ואולי, אולי ניתן לאמת להתגלות בעצמה...?

==========

"ותשובה ותפילה וצדקה
מעבירין את רוע הגזירה!" [מתפילת מוסף בימים הנוראים]

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה של **יעקב זאב בן נחמה** ו**ליעל בת אסתר** בתוך שאר חולי ישראל

יום ג', ג' באלול תשע"ב (21 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אך תורה אינה גלגל הצלה או גלגל 'spare' שמשתמשים בו כדי להיחלץ מצרות,
אלא היא היא ההגה שמחזיקים בו כדי לנתב את הדרך הנכונה בחיים – את הדרך לברכה.

==========

בברכת שבוע טוב ומבורך וחודש טוב לכל משפחת קוראי ה**דף** ☺,
ברכה ומרדכי

"קוּמָה אֱלֹקִים, שָׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי-אַתָּה תִנְחַל בְּכָל-הַגּוֹיִם." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום טוב ונעים לכל בית ישראל!